

Kake ljudi imamo v državni službi. V Osijeku je izsedelo državno pravdnikstvo v glavnem pazniku tamonjske ka- znišnice — lučnega, že dolgo zasledo- vanega Žocića. Bil je še koncem let- ta 1919 član razbojniške bande; ki je napravila veliko zla v okolici Djako- va. Potem se je roparskega posla na- vedel in postal je — kazniški paz- nik. Čudna sprememba poklica, ki je najbrž samo pri nas mogoča. Kot paz- nik je pobiral letnikom denar in ga zapravil. Sedaj je pod ključem, bog- zna kako državno službo si bo zopet zbral, ko pride na prostost.

Malo preveč! Minulo soboto je stavilo hrvaško selo Durdanci cerk- veno žognanje. Ob tej priliki se je tu- di zbralo veliko ljudi, da se zopet en- krat vidijo in pozdravijo. Po končani cerkveni slovesnosti so obhajali v hi- ši starega Filipa Karajko kar celo gos- tijo. Vse je bilo v redu veselo, ko se na večer odpro vrata in v sobo stopi- ta dva žandarja z nasajenimi baonet- ni. Domači sin vpraša orožnika, po kaj sta prišla, ali nista morda lačna ter žejna. Orožnik pa na to vprašanje na- meri puško proti sinu, ki opozarja o- rožnika, da je v posteni hiši. Nato so vsi stali tudi ostali gostje in hoteli pomiri- ti sina in orožnika. Ko so pa ljudje videli, da sta orožnika vrnjena in ho- četa razgrajati, so ju kratkoma raz- orožili. Pri tem razoroževanju je do- bil domači sin en sunek z baoneto v lice, da bi bil še skoraj ob oko. Ko sta bila orožnika brez orožja, sta se kazala pokorna in prosila, da jima vr- nejo orožje, ker se bosta mirnim po- tom odstranila. Kakor hitro pa sta bi- la žandarja v posesti orožja, sta za- čela strelati iz pušk; ena krogla je zadela starega Karajka v koleno in mu ga zdrobila, tako, da bo ob nogo. Nastal je vik ter krik in ljudje so dr- žki skupaj. Žandarja sta se obstrlela seljaka Simona Lackoviča, nato sta jo pa potegnili proti svoji postaji. Čela zadeva je v „preiskavi.“

Glavna obravnava proti atentator- ju Stejču in drugovim, ki so udeleženi napada na bivšega regenta Alsi- sandra in Pašiča, se je pričela dne 25. t. m. pred beograjskim sodiščem.

Nova bolezen. Pri moških kadil- cih se je pojavila nova kožna bolezen, ki povzroča kožno vnetje. Dognalo se je, da so vzrok tej bolezni škatljice — vžigalce iz tovarne v Osijeku. Vžigal- ne plošče vsebujejo neko strupeno anov. Bolezen se pojavi na takih me- stih telesa, kjer je škatljica bila shran- jena v žepu, zlasti v hlačah in v te- lovniku.

V Zagrebu preživuje 300 želez- ničarskih družin v vagonih.

Most Novi Sad—Petrovaradin. — Sklenjeno je, da se začne na spomlad graditi velik železni most med No- vim Sadom in Petrovaradinom. Ta most bi bil zelo velikega pomena za Bačko in Srem, razven navadnemu prometu bi služil tudi tramvajski zvezi do Kar- lovca in Kamenice.

Olajšave pri zidanju hiš. Mini- strstvo socialne politike je izgotovilo pravilnik, ki oprošča nove zgradbe od davkov in daje lastnikom še druge o- lajšave.

Kako se preživljajo odpuščeni de- tektivi. Slikarica Emilija Tot iz Os- jeka, se je napotila v Beograd, da si najde kak posel. Ker ima nekega znanca v zaporu „prvostopenega“ so- dišča, gre k nekemu advokatu, da ga najme kot zastopnika. Tu se seznanj- z nekim mladim gospodom, ki se ji predstavi kot Vlado Stragarac, „pove- renik uprave grada“ — to je nekak nadzornik detektivov beograjske po- licije. Na vsak način visoka glava, samo da v resnici to ni bil več, ker so ga iz te službe spodili in je sedaj z nekimi drugimi odpuščenimi policijs- kimi uradniki in detektivi vred tvo- ril neko lopovsko družbo, ki slepari in išče žrtev po celem Beogradu. Sli- karica mu razodene v razgovoru svo- je skrbi in Stragarac ji obljubi, kako ji bo proskrbet dovoljenje za bivanje v mestu, stanovanje, posel, sploh vse, kar bo hotela. Drugi dan jo je že vo- dil po raznih ministrstvih in pred- stavljal jo je raznim osebam, češ, da so to zelo visoki in vplivni uradniki. Večkrat je nanesto, da je s takimi vi- sokimi ljudmi šla tudi v razne prostora in tu vsakokrat plačala visoko ceno. Nazadnje sploh ni imela izhoda iz tega društva, ki se je neprestano močalo krog nje. Novci so šli h kraju, in Stragarac je to takoj opazil, sveto-

val ji je, naj gre v Subotico, ker tam gotovo najde službo, da se pa ne bo mučila s priljago, ji da enega detektiva na razpolago. Ta prav hitro pri- de — seveda tudi eden od banditov — bivši detektiv Ristič. Slikarica mu da potrdilo in ključ od svoje priljage — in mož izgine. Stragarac, ki je vse to tako lepo oskrbel, je prišel še enkrat, izvalil od nje uro — ter tudi izgini. Reva je ostala sedaj sama in ko sedi nekega dne v neki zakotni kavarni in joče, pride mimo gospod, ki jo prav prijazno vpraša, kaj ji je. Slikarica ga prosi, naj ji zastavi zadnji nakit, ki ga je še imela. Gospod ji hitro od- šteje 80 dinarjev, vzame nakit in gre — bil je tudi eden od lopovske druž- be. — Osleparjena reva se je nazad- nje le obrnila na pravo policijo. Ta je stvar zasledovala in zaprla je dva člana te bande — Rističa in še enega katerega pa slikarica ni poznala.

Zopet goljufija na pošti! Pošta v Kumanovem (Južna Srbija) je dobila 14. decembra iz Bitoja 20 telegrafič- nih denarnih nakaznic po 1000 dinar- jev za gostilničarja Puriča. Nakaznice so se takoj izplačale. Ker pa več dni niso prispeli originali teh nakaznic, jih je kumanovska pošta tirjala iz Bitoja. — Odgovor se glasi, da take nakaznice v Bitoju sploh niso bile vplačane, ker se večkrat dogodijo po- mote v označenju mesta, se je vpraše- valo še pri drugih poštnih uradih — nikjer nič. Naenkrat pa pride iz Skop- lja 44 brzojavnih nakaznic po 1000 di- narjev za narednika Karavežiča pri gostilničarju Periču. Ko je prišel ta- ko denar, so ga zaprli, kakor tudi na rednika in poštarja Avramoviča iz Skoplja, ker so skupaj izvajali to pre- meteno sleparijo.

Poplave in nalivi v Južni Srbiji. Iz Skoplja javljajo, da je zadnje dni silno deževalo. radi tega je reka Var- dar silno narasla, voda je stopila čez bregove, okolica in del Skoplja je poplavljen. Tudi v Velesu se je Var- dar razlil, gornji del mesta je pod vodo in tudi železniški most pri Velesu je v nevarnosti, ker mu je nekaj delov voda že izhodkopal. Promet med Velesom in Prilepom je ustavljen, ker je voda podrila nekaj mostov, tudi zve- za s Solunom je ogrožena.

Volkovi v Liki. Pred svetovno voj- no so bili volkovi v Liki zelo redka prikazen. Vsled vojnih pohodov, ki so se dogravali po bosanskih gozdovih, so pobegnili iz Bosne v Liko, kjer se je ta zverjad zelo močno razmnožila. Posebno v letošnji osiri zimi so začela volja krdele napadati ličanska se- la v gerah. Te dni so zapazili v bli- žini mesta Gospič štiri volke v mali borovi šumici. Mestno lovsko društvo je napravilo pogon za volkovi, a se je posrežilo ustreliti samo enega, dva so ranili, eden pa je ušel zdrav in cele kože. Kmetstvo ljudstvo v Liki se ne more obraniti te zverjadi, ker mu je bilo odvzeto strelno orožje pred in po prevratu.

Nesrečna smrt Slovenca v Ame- riki. Prve dni decembra lanskega leta je izvršil iz obupnosti samomor Fr. Turk, doma iz Mozirja, star še le ko- maj 30 let. S svojo ženo, rodno Hrva- tico, je ta obče priljubljeni mladi mož živel v nesrečnem zakonu. Zena mu je spror. upravljala ves njegov za- služek in ko se je zvečer vračal iz podzemskih rovov, ni našel doma ne večerje in tudi ne zakurjene sobe, zena ga je zanemarjala in zaničevala. Mladega moža se je lotil obup, vsled česar je sklenil končati svoje življen- je. Nabasano puško je naslonil na stol pred ogledalo in sprožil petelina. Strel mu je odnesel brado, nos in zobje so mu odleteli v steno. Z groz- ne razstreljenim obrazom je šel k sosedu, ki ga je pa srečal že na potu in ga vrnil domov. Od 8. ure zvečer pa do 2. ure zjutraj se je nesrečnež vit in valjal po tleh v strahovitih bo- lečinah ni mogel živeti ne umreti. Kljub zdravniški pomoči mu ni bilo mogoče rešiti življenja, izdahnil je. Ob smrtni postelji so stali le njegovi prijatelji in sosedje, a njegove žene ni bilo blizu, pred pogrebom je pač prišla vprašat, kolko podpore bo do- bila za svojim možem, a to je bila tu- di vsa njena skrb. Vsi njegovi sosedi- je in prijatelji, ki so stali ob odprtem grobu dragega rajnega, izrekli so žalje njegovemu očetu in sestri v sta- ri domovini.

Zaupnike, ki so razprodajali kole- žarske kmetijske zveze, prosimo, da

vpošljejo denar po priloženih položi- cah podpisanemu tajništvo. Na raz- polago je še par sto koležarjev. Na- očila sprejema Tajništvo SLS v Ma- riboru, Cirilova tiskarna, 1. nadst.

Gospodarstvo.

Potreba knjigovodstva.

Osebnodohodniški davek, ki se je večji del v zadnjih letih raztegnil na vse kmetovalce, sil nas takorekoč k knjigovodstvu. Mnogo je gospodar- jev, ki bi sicer radi vodili knjigovod- stvo, toda se ne upajo, češ: ne znamo. Ta izgovor je popolnoma prazen, ker zna le pisati, ta bi znal tudi voditi na vadno kmetijsko knjigovodstvo. Kako obširno knjigovodstvo pa za nas itak nima nobenega praktičnega pomena, ker vzame preveč dela, kmetovalec ima pa malo časa. Knjigovodstvo ob- stoji v glavnem iz 4 delov in sicer: 1. Iz zapiskov gospodarskega imetja. 2. Iz zapiskov dohodkov. 3. Iz zapis- kov stroškov in 4. iz zapiskov upni- kov in dolžnikov.

Zapiski gospodarskega imetja.

Ta del ni neobhodno potreben, za knjigovodstvo so dovolj tudi samo na- slednji trije deli. Vendar je zelo pri- poročljivo, da se vodi tudi ta del in sicer ravno radi osebne dohodnine. Vzemimo primer: Kmetovalec zgradi v letu 1921 nov hlev. Skupni stroški te zgradbe znašajo 180.000 K. Seveda ga stane v denarju neka manj, ven- dar, ako računamo hvalo in delo svoj- cev, pride gotovo na te številke, če ne čez. Imel pa je dotičnik v tem letu komaj 100.000 K kosmatih dohodkov. Ko ga koncem leta obdažijo, protesti- ra seveda na vse načine, sklicujoč se na stroške zgradbe. Od davčne oblasti dobi odgovor, da se gradbeni stroški nikakor kot taki ne upoštevajo, ker ta denar ni zavržen, temveč samo inve- stiran t. j. založen v dotično zgradbo. Enako se godi premnogim, ki napove- ju med stroški nakup raznih strojev, orodja itd. Zgod se navadno, da jih davčno oblastvo še hujše obdaži, ker če se kmetovalec pri takih izdatkih ni zadolžil in tega napovedal, smatra dav- čno oblastvo pri malih napovedanih dohodkih, da je napoved kriva, ker brez dohodkov ni izdatkov, razen, če se zadolži. Videti sem premnoge napo- vedi napravljene tako-le:

Dohodkov: 30.000 K, tu so vsi tisti doma porabljeni pridelki v vrednosti 12.000 K, čisti dohodek v denarju to- rej le 18.000 K. Stroški: 30.000 K, pre- bitek 0. Več kot polovica kmetovalec- kljub vsestranskim navodilom napra- vlja tako neumne napovedi. Ako bi kmetovalec napovedal, da se je za 12 tisoč kron zadolžil, potem bi pri do- kazu tega bilo čisto prav. Tega pa navadno ne napravi nobeden in dav- čna oblast vse izdatke t. j. vseh 30.000 K v tem slučaju upošteva kot dohod- ke, kajti česar nisi prejel nisi mogel izdati ali, kar si izdal, to si moral tu- di prejeti.

Toda nazaj k hlevu. Teh 180.000 K sedaj vpišemo med gospodarstvo i- metje. Tam imamo vpisano, oziroma vpišemo vrednost zemljišč, poslopja, orodja in strojev ter raznih gospodar- skih zboljšav (melioracij) in naprav, ki so nas nekaj stala. Vse vpišemo to- rej s pravo vrednostjo. Hlev, ki je da- nes vreden 180.000 K, bo trpel mogo- če 100 let, t. j. v 100 letih bo njegova vrednost enaka 0. Zato moramo vsako leto odpisati 1% in to sto tingo, v tem slučaju 1800 K napovedati med am- ortizacijske (t. j. obrabne) stroške. V teh 100 letih bomo morali pa hlev tudi nešteto krat popravljati. Stroške po- prave pa smemo šteti med stroške go- spodarstva, ker takih malenkosti nik- dar ne amortiziramo. Drug primer: Nasadi se 1 oral vinograda, stroški 80.000 K, tudi teh ne smem napoveda- ti kot stroške, ker je ta znesek inve- stran v vinogradu; smem pa za zne- sek amortizirati tako-le: vinograd bo trpel 30 let, odpišem vsako leto eno tridesetinko t. j. približno 2.700 K in te napovem kot amortizacijske stroš- ke. Jaz vpišem torej v knjigovodstvo:

1. Zemljišča vrednosti 300.000 K amortizacija 0 (ker zemljišča se na- vadno enako vredna).

2. Poslopja vrednosti 250.000 kron, letna amortizacija 2500 K. (Tukaj vpišem podrobno: Stanovanje za dru- žino, hlev, svinjak, kozolec itd.)

3. Melioracije in nasadi: n. pr. a) dreznja vrednosti 9000 K trpi 30 let, a- mortizacija torej 300 K. b) Sadonosni- ki, vrednosti 20.000 K, 40 let, amorti- zacija 500 K. c) vinograd itd.

4. Stroji in večja orodja posamez- no, manjša skupno (n. pr. kuhinjske ali hlevske orodje). Primer: Stamo- reznica, vrednosti 2400 K, 12 let, a- mortizacija 200 K. Vse te amortizacijs- ke svote vsako leto seštejemo in vpi- šemo posamezno v napoved za dohod- nino pod amortizacijski stroški. Na ta način mi naše stroške precej pove- čamo, brez, da bi moglo to davčno o- blastvo smatrati kot lažnjivo.

Zapiski stroškov in dohodkov.

To je prav za prav glavni del knjigovodstva za našega malega in srednjega kmeta. Če že drugače ni mogoče, naj se vsaj v mali žepni za- pisnik zapiše najglavnejše izdatke.

Dobro pa je, če mogoče vsaj za ta del voditi posebno knjigo. Taka knjžica, ki je že šertana, se dobi lah- ko v vsaki knjigarni. (Izredno dobre bi bilo, ko bi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru hotela tiskati posebne pole za kmetijsko knjigovodstvo, ki bi se dobile vezano ali posamezno). Stram zaznamujemo z zaporednimi številka- mi in radi lažjega pregleda vpišemo na eno stran (sevo) dohodka in na- sprotno (desno) stroške. Kot prvo mo- ramo vedno vpisati: Blagajniška imo- vina, na stran dohodkov. Koncem me- seca vse dohodke in stroške seštejemo, eventuelni prebitki vpišemo pod Blagajniški preostanek na prvo stran dohodkov za drugi mesec. To ponav- ljamo celo leto, seštejemo koncem leta vse mesečne svote, odštejemo od do- hodkov mesečne prebitke in blagajniš- ko imovino zacetkom leta, ker to niso nobeni pravi dohodki in so že itak enkrat vpisani, pa imamo letni pre- gled. Če le moremo, je dobro ločiti stroške za gospodarstvo in osebne stroške ter dohodke, ker teh pri na- povedi zv dohodnine ne smemo kštati med gospodarske račune, temveč jih moramo posebej napovedati, to so u- pr. dohodki kot župan, rokodelci itd.; stroški za mladoletne otroke, ki ne spadajo h gospodarstvu itd. (Tudi tu- kaj bi bilo dobro, ko bi Kmetiska zve- za ozir. ena naših tiskarn izdala krat- ko navodilo zraven pol za knjigovod- stvo).

Ta del knjigovodstva naj bi ta vsak kmetovalec vodil. Kdor si ne more omisliti posebne knjige, tega o- pozarjam na koležar Slov. kmetiske zveze za leto 1922, ki ima že tiskano obrazce, kateri bodo za najpoglav- nejše menda zadostovali.

Zapiski upnikov in dolžnikov.

Tudi ta del je neobhodno potre- ben, da imamo pregled čez dolgovne posojila, vpišemo lahko tu sem tudi kaj smo že dožni poslom ali dav- cem itd. Dosti kmetovalec nosi ta del samo v glavi, kar pa ni priporo- čljivo, ker so pisane številke dosaj bolj zanesljive.

V splošnem torej vidimo, da ni kmetijsko knjigovodstvo ničesar tako zamotanega, da ne bi si ga mogl o- misliti. Najboljši čas za to je sedaj po- zimi. Preskrbimo si potrebno in naj v bodoče ne bo dmetovalec brez knjigo- vodstva ali vsaj manjših zapiskov. — Pri napovedi za dohodnino si nam ne- bo treba toliko lomiti glave in obvaro- vati se bomo pred mnogim razočaran- jem pri tem davku.

Opomba k resolucijam na kon- ferenci državnih vinarskih stro- kovnjakov.

Zelo lepo je, da se naši vinarski strokovnjaki zanimajo za najraznovrst- nejše potrebe vinogradnikov. Priznati se jim mora, da so delavni, dovoliti bi si pa samo kričko odstavka pod g) ki se glasi: Strokovnjaki morajo redno zasledovati vprašanje direktno rodečih križank, a od strani države se mora skrbeti, da se razmnoževanje do- sedaj razširjenih vrst direktno rodečih križank, ki ogrožajo sloves naših vin, nadalje onemogoči.

Ali je to izvedljivo ali ne, to je prvo vprašanje. Drugo pa je, da se s tem vinogradniku takorekoč odvza- me svoboda. Po čeli Sloveniji so da- nes te križanke že tako razširjene, da- bi se dalo še nadaljno razširjenje ja

deloma onemogočiti. Vrsta „Noah“, ki je že skoro povsod poznana, tudi ni kakor ni tako slaba. Dr. Geršak, kmetar je največ kriv na razširjenju te vrste, je imel deloma kaj prav. V Sloveniji imamo ogromno krajev, kjer ni kakor ne pridelujemo kvalitetnih vin, imamo nadalje kraje, kjer vinska kupčija sploh ni razvita, temveč se ves pridelek porabi doma. Za takšne kraje je ta vrsta takoimenovana „Smarnica“ prava dobrotina. Ako upoštevamo, da je mnogo vinogradnikov v teh krajih popolnoma nevednih v vinarstvu in bi jim cepičenke po večini vzelo kosce, vidimo, da je deloma ta vrsta tudi za naše narodno gospodarstvo koristna, ker prinaša vseeno nekaj dohodka. Dolder bo „Smarnica“, ako upoštevamo stroške obdelovanja, prinašala več dohodkov kakor cepičena vrsta ne bo dalo preprečiti.

Za nekatere kraje, kjer pridelujejo res kvalitetna vina, se bo dalo dojeti to potom občinskih naredb. Za vse kraje bi pa to nikakor ne bilo primerno. Koliko se je storilo, da bi se di cepičeno Izabelo, ker so prepričani da dandanes mnogo vinogradnikov sa di cepičeno Izabelo, ker so prepričani da jim ona se največ donša. Kakor hitro lo pa cena smarničnih vin znatno pada, so bo tudi razširjenje samo ob sebi omejilo. To bo mogoče v kratkem, toda za enkrat se vprašanje direktnih producentov ne da spraviti sveta. V svoj vinograd lahko sadim kar hočem, tudi brinje ali pa črešnje po receptu g. Mermolje ali pa sejem sparzelno, samo, da mi to donša največ dobička, čeprav bi bilo za celotno vinsko trgovino škodljivo ali pa ne, saj ima vsak kupec usta, da poskusi.

Jaz sem sam nasprotnik „Smarnice“ v splošnem, vendar sem se drznil to napisati v obrambo svobode vinogradnika. Tudi „Kmetovalec“ je predlansko leto prinesel sušno kritiko iz peresa nekega znanega vinarskega strokovnjaka.

Ne zanemarjajmo vinogradov!

Vinogradi so razen hmeljske se dandanes najbolj dobičkanosni. Kdor pa opazuje malo bližje predvojno in sedajno stanje vinogradov, bode gotovo prišel do zaključka, da umno vinogradništvo peša. Nbroj vinogradnikov pozdravlja današnje visoke cene vina, toži pa čez veljanske izdatke. Opazovati moramo vinograde na Bistolskem, v Haložah, Slovenske gorice itd., povsod pridemo do zaključka, da so vinogradi napram poprejšemu zanemarjeni. Mnogo je krivo to, da so se takoj po prevratu raznesle najrazličnejše govorice o padcu vinskih cen vsled ogromnega vinskega pridelka v naši državi. Celo strokovni časopisi so to prerokovali. Do tega se ni prišlo in tudi v doglednem času najbrž ne bo. Vendar mnogi vinogradniki danes vsako gnojenje in boljše obdelovanje opuščajo. Imamo pa seveda tudi mnogo takih, ki se tudi večjih izdatkov ne ustrašijo, vsaj vedo, da se jim bodo isli tudi gofovo z lepimi obrestmi povrnil. Mirno pa lahko rečemo, da je ena četrtina do ene tretine v predvojni dobi krasnih vinogradov tako opuščala, da jim bo težko več pomoči. V vsakem vinogradu je zakopan ogromni kapital, ki nam gre pri pridelavi in izgubo. Kaj nam pomaga o lepi dohodki par let, ki nam pa pozneje popolnoma izostanejo! Vprašanje je tudi, ako se bodo tisti, ki se danes bojujejo najpotrebnejših izdatkov, odločili za obnovo propadlega vinograda, ko stane o samo cepičenke za 1 oral — 50.000 K. V mnogih vinogradih nalaga o trsu čez mero; reže o čisto pravilno na izrod. Ne zamudijo opozarjati viničarje, naj precej naložijo, mesto, da bi mu zabijali varovati trs. Tolažje se s tem, da je vince sedaj drago, kar se v bodočnosti ne da z gotovostjo trditi.

Primer, ali bi lahko te vinograde našim železnicam, celo vojni dobo se je na popravilo le malo mislilo in vagoni so izgledali prvi čas po vojni tako kot kake razmršene barake. Mnogo bi jih pri pravočasni popravili lahko še desetletja služilo svojemu namenu, tako so pa danes zmetani med staro šaro. To se bo zgodilo tudi marsikaterim vinogradom. Zato, sedaj v teh zimskih mesecih svinčnik v roke ter preračunati, kaj na storimo, da obratno vinograde še nadalje dobičkanosne. Pomnimo pred vsem, da brez izdatkov ne moremo imeti nobenih do-

hodkov. Kjer primanjkuje naravnega gnoja, pomagamo z umetnimi gnojili. Obrnimo vso mogočo pazljivost spomladanski rezi. Opešanemu trsu naložimo le najotrebnejše, da si opomore. Močno nalagati smemo pa le tam, kjer smo tudi močno gnojili. Tudi opešani vinogradi bi se dali le z močnim gnojenjem in s skrbnim obdelovanjem čez leto dvigniti. Brez nič ni nič, ta stari izrek moramo posebno upoštevati vinogradniki.

Zajec.

Eden največjih škodljivcev sadjarstva, kakor tudi kmetijstva, je brezdvomno zajec. Toda pomislite: po 15. januarju je napočila doba prostosti za nam škodljivega zajčka. Če ga spraviš ob življenje, te stane precej dni ječe. Resnica je, da donša lov našim občinam precejšen dohodek; isotako je pa nespodbisna resnica, da je škoda, ki jo napravi zajec, za precej milijonov večja, kakor pa ta dohodek. Ako bi steli samo škodo v Sloveniji, ki nam jo nepridiprav napravi vsako leto — brez odra na stroške, katere povzročata zavarovanje sadnih dreves in drugih kultur — in bi vpoševali vrednost, katero bi nam donšalo sadno drevo, če bi ostalo nepškodovano, bi dobili številke, o katerih niti ne sanjamo.

Kaj bi rekli kmetovalec, ako bi mu prepovedali pokončavati miši, saj so tudi one glodalce. Ali bi se ne smejal taki salomonski modrosti državnikov. — In zajca, tega največjega našega škodljivca, soti postavil Nbroj dela povzročata ta postava orožništva in soumij. Zakaj neki to? Zato, da se zamorejo ljubitelji lova, ki so v današnjem času večji del sestavljeni iz verižnikov in drugih državnih elementov, razvedriti. Posebno v nedežo je tako težko iti k maši, to je prenaporno, a na lov, za to so pripravljani vsaki čas. Najde se tudi med kmeti mnogo takih, ki jim je lovska strast že prešla v kri. Koristi od tega n'raje, pač pa ogromno škodo in malokodaj je lovski strasti udan kmetovalec dober gospodar.

Zato je skrajni čas, da se lovski zakon spremeni in se proglašajo zajca kot škodljivca, ki ga zamore uničiti vsak, bodisi na eden ali drug način. Da, država bi morala v blagor države in državljanov celo razpisati nagrado za pokončevanje zajcev. Pa ker se bo to težko dosoglo, naj bi se vsaj uredilo prvo.

Vi, slovenski kmetovalci se poklicani v to, da mirno in trezno presodite, je li vam škoda, katero vam zajec povzroči, povrnjena z dohodki lova ali ne! Vi ste poklicani, da takoj potem svojih organizacij, občinskih odborov, Kmetijskih zvez, itd. zahtevate pokončevanje zajcev, kar se bo dosoglo s spremembo zakona. Kdor je tako strasten lovec, bo lahko lovil tudi pozneje še bolj varno, da bi pa kaj takega bilo res prepotrebno, mora priznati vsak. V času vojne, ko se lovski zakoni niso uporabljali tako strogo, se je uničilo precej te golazni; z gotovostjo lahko pričakujemo, da se bo to temeljito zgodilo po spremembi lovskega zakona.

Na vseh shodih in sestankih stavite resolucije v tem smislu!

Prosimo presojevanja od strani soobčinstvenikov!

Za sadjarje. Oddelek za kmetijstvo v Ljubljani je napravil lansko leto po svojih sadjarskih strokovnjakih več sadnih ogledov po Sloveniji, da vidi, katere sadne vrste so lani kljub skrajno slabi sadni letini vendarle povoljno obrodile. Taki sadni ogledi so se vršili na Slovenskem Stajerskem: v Pišecah, v Ptuj, Mariboru in v Guštanu. Pri teh ogledih se je dognalo, da so nekatere sadne vrste kljub neugodni lanskim pomladi in grozni suši vsaj deloma obrodile kot: mušančke, kanade in samojanska reneta. Priučilo se je tudi nekaj domačih vrst, ki so vredne, da se širijo, kot n. pr.: trdika in vidvanika. Da se bo dosoglo v tem oziru še boljše uspehe, so bodo v prihodnje prirejale po večjih središčih posameznih sadjarskih pokrajin — male krajevske sadne razstave, na katerih se bodo točno določili sadni izbori za dotične pokrajine. Prirediti bo treba tudi posebne razstave za črešnje, moštince, orehe in breskve.

Kmetijska družba in trgovina z umetnimi gnojili.

V predvojni dobi, posebno zadnja leta, se je porabilo v Sloveniji ogromne množine umetnih gnojil. V Savinjski in Saleški dolini porabile so ga posamezne podružnice, največ za hmelj in travnike po 10 in še več vagonov. Do lanskega leta je ta trgovina skoro popolnoma zaspala. V lanskem letu se je začel zopet redni uvoz kalijevih in fosfatnih gnojil. Največ je razpečala do sedaj Kmetijska družba. Danes je pa ta družba postala pravcati navijalec cen i navija cene umetnim gnojilom, da je joj. En primer: Trgovina z umetnimi gnojili Vinko Vabič v Zalcu, stara, solidna trgovina oddaja svoja umetna gnojila po sledečih cenah:

Apneni dušik 100 kg za 450 K.
Kostno moko 100 kg za 410 K.
popraj 40—42% kalijevo sol 100 kg za 310 K.

Kmetijska družba prodaja ravno ista gnojila s to razliko, da je to gnojilo v slabših vrečah po:

Apneni dušik 100 kg za 560 K.
Kostno moko 100 kg za 520 K,
popraj 40—42% kalijevo sol 100 kg za 380 K.

Te razlike v ceni so tako gorostasne, da se jim moramo res čuditi. Ako se vpošlevamo, da stane posebno za nas na Slov. Stajerskem voznja iz Ljubljane precej več, si zavržemo pri večjih naročilih velike svote, ako naročujemo od Kmetijske družbe. Vse trdke izdaja račune, to je Kmetijska družba popolnoma opustila, kar jo ne spravlja ravno v lepo luč. Ako bo ravnala še en čas tako, bo zgubila s časom vse odjemalce. Zadnji čas je, da začne nastavljať Kmetijska družba trezne in primerne cene, ki jih go tovo lahko, kakor vsak drugi trgovec, ne pa, da nas odere pri enem samem stotu za čez 100 K. To Kmetijski družbi in javnosti v vednost! J. D.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 20. januarja se je pripeljalo 48 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari komad 600 do 700 K, mladi prašiči 8 do 10 tednov stari komad 1400—1500 K, 1 leto stare svinje 2800 do 3000 K, poldrugo leto stare svinje 4000 do 5000 K, polpitane 1 kg žive teže 48 do 52 K, plemenske 1 kg žive teže 38 do 40 kron.

Mariborsko tržno poročilo. — V soboto, dne 21. t. m., so pripeljali naši speharji na mariborski trg 32 voz, naloženih skupno s 83 zaklanimi svinjami. Cene so bile sledeče: 1 kg slanine 78—80 K, meso 48—75 K. Krompirja so pripeljali 24 voz; merico so prodajali po 34 K. Cene žitu v mali prodaji so bile sledeče: oves 7 K (za liter), koruza 12 K, pšenica 12 K, rž 11 K in ječmen 7 K. Kislo zelje so prodajali po 16 do 20 K za kilogram. Jajca so se prodajala po 6.50 do 8 K. Perutnine je bilo malo na tržišču. — Mleka se je prineslo obilo na trg. V jutro so prodajali liter mleka po 9 do 10 K, ob 11. pa po 7—8 K.

Žitne cene so zadnje dni močno poskočile. Pšenico so plačevali 1520—1540 K, koruzo 1120—1150 K, oves 700 do 1000 K. Vauko so povpraševali na žitnih trgih po ovsu. Moka nularica je v Osjeku po 22 K, navadna krušna po 19 K. Otrobi 800 K.

Hmeljarstvo. Ker ne vodi vsak hmeljar knjgovodstva o stroških pridelovanju hmelja, poročam nam hmeljar iz Savinjske doline sledeče: Trošek za 1030 hmeljskih rastlin v letu 1921, ako se pridelala na isto število sadik: 10 kg ali 150 kg; odoravanje 200 K, 200 K, odkopavanje, rezanje in pobiranje trt 500 K, 500 K, 200 kg umetnega gnoja 900 K, 900 K, 3 voze hlevskega gnoja po 150 K je 450 K, 450 K, raznašanje gnoja in zasipanje 300 K, 500 K, končenje drogov 500 komadov po 20 vinarjev 100 K, 100 K, stavljene drogov 500 K, 500 K, 1. okopavanje 350 K, 350 K, 1. obdelovanje s kultivatorjem 150 K, 150 K, 1. vezanje in treblenje 250 K, 250 K, 2. okopavanje 380 K, 350 K, 2. in 3. vezanje 480 K, 480 K, 2. obdelovanje s kultivatorjem 150 K, 150 K, osipanje 200 K, 200 K, zopetno postavljenje po viharju 200 K, 200 K, obiranje od skafa po 4 K, 420 K, 300 K, štangar, merjenje in voznja 150 K, 200 K, kurjava (premog) 100 K, 220 K, sušič 70 K, 140 kron,

smukanje 120 K, 120 K, postavljanje v piramide 100 K, 100 K, amortizacija sušilnic 700 K, 800 K, obraba hmeljskih drogov vzeto za osem let (komad po 15 K) 1950 K, 1950 K. Skupen trošek 8090 K in 9510 K. Ker se je pridelalec na slabi peščenih zemlji na 1000 sadik komaj 70 kg hmelja, znašajo stroški za 1 kg 124 K 14 v. Ker se je pridelalec na najboljših hmeljskih v našem okolišu 150 kg, znašajo stroški za 1 kg 63 K 40 v.

Glede peščenih bankovcev krozi govorice, da se jih ne sprejema več. Finančni minister je odredil, da morajo davčni uradi ta novčanice še nadalje sprejemati.

Razgled po svetu.

Silna zima v Nemčiji. V srednji Nemčiji je silna zima, kakor je doslej ne pomnijo. Toplomer je stalno 18 stopinj pod ničlo. Ta mraz prihaja iz severno-zapadne Rusije in se pomika v južno-zapadni smeri; spremljajo ga severno-iztočni vetrovi.

Betonski vagoni. Pred nekaj dnevi so delali v Nemčiji pozkuse z novimi železo-betonskimi vagoni. Pokazalo se je, pri teh poizkusih, da se v marsičem odlikujejo od sedanjih lesenih z železom okovanih in so tudi mnogo cenejši. Njih odporna sila je večja, — teža je sicer pri manjši razsežnosti večja ko pri dosedanjih, vendar je razlika neznatna. Pri vagonih n. pr. ki so sposobni vzei na sebo težo 15 ton, je razlika med betonskim in dosedanjim vagonom 1 tona, pri 20 tonskih že samo 200 kg. Pri 40 tonskih vagonih je teža betonskega vagona že enaka teži dosedanjih vagonov. Pri transportih raznih industrijskih izdelkov, železnih, železno-konstruktivskih ali kamenih izdelkov se sedanji vagoni kaj hitro pokvarijo, dočim so novi vagoni tudi v tem oziru boljši. V Nemčiji bodo vse vagonne, ki bi jih morali popraviti, prenoviti v betonske in pravijo, da bodo s tem precej prihranili.

Prijatelji osamljenih biciklov. V Brnu se klati neki človek, ki je povsod vseh znakov iskren prijatelj biciklov. Ta človek hodi mirno po ulicah in če opazi pred kako trgovino ali v kaki veži kolo, ga odpelje na policijo, kjer ga zroči kot „najden“ predmet. Lastniku, ki se kmalu nato poavi na policijo, ne preostaja nič drugega, kot da plača „najditelju“ primerno nagrado. Čudak je do sedaj privedel že 12 koles na policijo in po zakonu se mu ne more ničesar očitati, ker mu ni mogoče dokazati, da si je hotel s svojim postopanjem prilastiti tujo lastnino.

Pes vzor zvestobe. V mestu Altikonu v Švici se je pred nedavno pripetil izreden slučaj pasje zvestobe. — Neki lovec je vzel s sebo na lov svojo tri pse. Slučaj je nanesel, da se je lovcu sprožila puška. Krogla je lovcu smrtno ranila. Eden njegovih psov je tekel takoj domov ter skušal z lajanjem opozoriti svoje ponesrečenega lovca na nesrečo, ki se je pripetila. Toda psa niso razumeli in so ga kakor po navadi zaprli. Drugi pes je tekel k hiši gospodarjevega prijatelja, kjer je na slični način skušal opozoriti na nesrečo. Toda tudi tega psa niso razumeli. Druga dne so šli vendar enkrat sorodniki gledat, kaj se je zgodilo z lovcem. Našli so ga kmalu, kajti tretji pes se ni ganil od svojega mrtvega gospodarja ter s pretresljivim lajanjem opozoril lovčeve ljudi na kraj nesreče.

Vihar porušil mesto. Pred nedavno je na nekaterih pokrajinah Severne Amerike razsajal silen vihar, ki je povzročil ogromna opustošenja. Tako n. pr. je vihar porušil in odnesel celo mesto Spencer. Koliko človeških življenj je zahtevala ta nesreča, še ni dognano.

Vse mačke in pse pojedli. V ruski guberniji Samara je že umrlo od glada več sto ljudi. Glad je izstradane prebivalce te gubernije prisilil, da so pojedli vse mačke in pse. V novorusijskem okraju ste pometale dve matere svojo slabotno dečo v morje, ker niso mogle gledati otrokovih muk.

Pravda, ki se je vlekla skozi celih 400 let. Te dni je bila pri napoliškem sodišču v Italiji končana pravda, ki je trpela celih 400 let. Evo, vam nekaj iz zgodovine te pravde: Cesar Karl V. je po porazu Francozov pri Barlettu začel kom 16. stoletja daroval svojemu glavnemu konjarju Hektorju